

**ŽRTVE DRUGE SVETOVNE VOJNE V KRAJEVNI
SKUPNOSTI ZAVODNJE IN NJIHOVA PRIMERJAVA Z
ŽRTVAMI PRVE SVETOVNE VOJNE**

Današnja *Krajevna skupnost Zavodnje* obsega kraja Zavodnje in Šentvid nad Zavodnjami. Meje krajevne skupnosti Zavodnje se takorekoč prekrivajo z mejami zavodenjske župnije sv. Petra. Leta 1937 je v Zavodnjah živelo 380 in v Šentvidu 184 prebivalcev. Oba kraja sta spadala v občino Topolšica.

Stanje ob začetku druge svetovne vojne je bilo podobno. Večina prebivalcev obeh krajev se je pred drugo svetovno vojno ukvarjala s kmetijstvom in izrabo gozda. Ker gre za vasi na hribovitem obrobju Šaleške doline, ki sta precej oddaljeni od obeh središč Doline, tu praktično ni bilo ljudi, ki bi bili zaposleni v industriji ali obrti. V Zavodnjah je bila pred vojno dvorazredna osnovna šola, organizacij in društev pa, razen tistih, ki so delovala v okviru katoliškega tabora, ni bilo.

Ker gre za vasi na hribovitem področju, pokritem z obsežnimi gozdovi, je razumljivo, da so se na tod v letih 1941-1945 velikokrat zadrževale različne partizanske skupine in formacije.

**Kratek oris dogajanj v obdobju 1941-1945 na območju
Zavodenj in Šentvida**

Nemški okupator je takoj po prihodu leta 1941 oba kraja preimenoval, in sicer Zavodnje v *Savodne* in Šentvid v *St. Veit*, leta 1943 pa z odredbo šefa civilne uprave za Spodnjo Štajersko dr. Sigfrieda Uiberreitherja v *Schauenberg* (Zavodnje) in *Kartnerthorl* (Šentvid). S takšnim preimenovanjem so hoteli izbrisati vsako sled slovenstva v krajevnih imenih.

S prvimi partizani so se v Zavodnjah srečali junija 1942, ko je iz Šaleške doline oz. iz šoštanjske občine odšlo v partizane 16 oseb (odhod v partizane je bil posledica obsežnih aretacij sodelavcev NOG v začetku junija 1942). Zaradi razbitja šaleške partizanske skupine (junija 1942) sta skupino novincev sprejela na območju Zavodenj in Šentvida le dva partizana. Zaradi

pomanjkanja orožja so sklenili, da se bodo žene, ki so bile v tej skupini, umaknile h kmetom v Šentvidu in Belih Vodah. Skupino žena in deklet je na poti spremljal *Jože Tekauc*. Ko se je vračal, je pri Kepu v Šentvidu naletel na zasedo in bil smrtno ranjen. *Jože Tekauc* je bil prvi partizan, ki je padel na območju Zavodnjah in Šentvida. S prihodom novincev in z vrnitvijo nekaterih preživelih članov prve šaleške partizanske skupine je v Zavodnjah ponovno oživela šaleška partizanska skupina.

Iz te skupine in iz okrepitev iz 1. štajerskega bataljona je nastala 28. junija 1942 *Šaleška četa*, ki jo je vodil *Franc Zalaznik - Leon*. Četa se je v glavnem zadrževala na severnem obrobju Šaleške doline in tam izvajala manjše akcije. Tako je v noči na 12. julij 1942 v Šentvidu izvedla rekvizicijo v *Virtičevi gostilni*, v noči na 17. julij pa rekvizicijo v gostilni *Frančiške Hleb* v Zavodnjah, ki je bila navdušena hitlerjanka. Nekaj partizanov je odšlo k *Emi Svete*, ki je bila najemnica pri Brglezovih (p. d. *Oletovih*) v Zavodnjah. V nemških poročilih je navedeno, da je bila Svetetova folksdojčerka. Pri njej so partizani zaplenili za okoli 1.500 RM raznih stvari in jo nameravali usmrtiti. Svetetovo sta zadela dva strela v glavo, a so ji v bolnišnici rešili življenje. Konec avgusta 1942 sta se na tem področju večkrat zadrževali tudi 1. in 2. (*Savinjska*) četa 1. štajerskega bataljona, ki sta izvedli tudi nekaj akcij. Zažgali sta med drugim tudi *Virtičevo domačijo* v Šentvidu, katere gospodar je pred partizani zbežal v Šoštanj. Ko so Nemci opazili požare, je iz Šoštanja z avtomobili krenila patrulja proti Šentvidu. Avtomobile so pustili v Zavodnjah in naprej krenili peš. Takoj po odhodu so avtomobile pričeli obstreljevati partizani, zato so jih Nemci takoj umaknili v Šoštanj. V Šentvidu so Nemci postavili več zased. Na eno od zased je naletela manjša partizanska skupina. Po kratkem spopadu so se partizani brez izgub umaknili.

Konec leta 1942 in v prvi polovici leta 1943 so partizani na tem področju izvajali izključno preskrbovalne akcije. Večkrat so se ustavili zlasti pri gostilničarki Hlebovi v Zavodnjah in se tam oskrbeli z različnim materialom. Pri njej so se ustavili tudi 19. marca 1943, ko so uničili tudi šolski arhiv v Zavodnjah. Največjo preskrbovalno akcijo v Hlebovi gostilni je izvedla skupina osmih partizanov v noči na 27. maj 1943. Lastnica zaradi strahu pred partizani ni več živela v Zavodnjah, njeni hčerki pa sta partizanom izdali potrdilo o odvzetih živilih in tobačnih izdelkih.

Že marca 1943 je gestapovska izpostava v Celju predlagala, da bi izselili ljudi z izpostavljenih samotnih kmetij. Konec maja in v začetku junija so se odločili, da bodo izpraznili Šentvid nad Zavodnjami. 8. junija 1943 so aretirali šest kmečkih družin, in sicer *Orlove, Bačovnikove, Krajncve, Delopstove, Bezovnjakove* in *Kepove*. V Šentvidu sta ostali le dve družini. Skupno so odgnali iz Šentvida 30 oseb. Iz Šoštanja so jih odpeljali v Celje in nato v taborišče Frohnleiten. Nemci so iz Šentvida odpeljali tudi živino, živila in veliko uporabnega inventarja. Sodeč po sporočilu komandanta varnostne policije in varnostne službe na Spodnjem Štajerskem šefu civilne uprave so Šentvid izpraznili zaradi sodelovanja tamkajšnjega prebivalstva s partizani. Tri družine so bile že 24. junija 1943 izpuščene iz varnostnega zapora in so se lahko vrnile v Šoštanj, niso pa se smele vrniti na svoja izpraznjena posestva. Druge aretirane družine so poslali v taborišče na Bavarsko, a so jih že med vojno izpustili. Po deportaciji kmetov je nastal problem, kaj napraviti s kmetijami v tem kraju. Po prvotnem načrtu naj bi vsa poslopja razen cerkve porušili ali požgali. Načrt so kasneje spremenili in se odločili, da bodo omogočili ponovno poselitev kmetij, ko bo upadla partizanska dejavnost na Spodnjem Štajerskem.

V drugi polovici leta 1943 so bili na šaleškem območju še zlasti dejavni aktivisti OF. Poleg njih pa so zlasti na severnem obrobju Šaleške doline (Bele Vode, Zavodnje, Šentvid) Nemce vznemirjale partizanske skupine, ki so potovale preko tega področja in tu izvajale v glavnem preskrbovalne akcije. Šaleško območje je bilo torej že pred prihodom *XIV. divizije* precej nemirno. Nemci so v decembru 1943 in januarja 1944 nekajkrat poročali o velikih partizanskih skupinah na območju Zavodnj in Šentvida. Januarja 1944 se je na območju Šaleške doline prvič pojavila partizanska brigada. *Šlandrova brigada* sicer tu ni izvedla nobene večje akcije, a je že njen pojav močno odmeval med Slovenci in okupatorjem.

Za razvoj NOB v Šaleški dolini sta bila zelo pomembna prihod *XIV. divizije* in njena dejavnost na šaleškem območju po koncu februarske sovražnikove ofenzive. V času svojega pohoda so enote *XIV. divizije* februarja 1944 bojevale najhujše boje ravno na območju Šaleške doline in njene okolice. 22. februarja so enote *XIV. divizije* po hudih bojih prebile sovražnikove obroče pri Ravnah in nato krenile proti Zavodnjam,

Šentvidu, Topolšici in Belim Vodam, kjer so se namestili pri kmečkih domačijah. Štab XIV. divizije se je namestil *pri kmetu Banku* v Topolšici, *pri Žlebniku* v Šentvidu pa se je namestila štabna patrulja, kulturniška skupina in divizijska saniteta. K Žlebniku je k svoji skupini prišel tudi *Karel Destovnik - Kajuh*, ki se je pred tem zadrževal pri Žlebnikovem sosedu Banku. Kmalu zatem je Žlebnikovo domačijo iznenada napadla nemška patrulja, ki je prišla s koroške smeri. Ob začetku napada je Kajuha zadel rafal in kmalu zatem je umrl. Poleg Kajuha so padli še štirje partizani, ki so jih skupaj z njim pokopali na pokopališču v Zavodnjah.

Spomladi leta 1944 so se enote XIV. divizije večkrat zadrževale na območju Zavodenj in Šentvida, še zlasti je tu bila večkrat *Tomšičeva brigada*. Ker se le-ta ni premaknila s šaleškega območja, je okupator začel z ofenzivo, ki je trajala od 14. do 25. maja 1944. Okupatorjeve sile so na šaleško območje prodirale z vseh strani in postavile več zapor. Že prvi dan ofenzive je precej močna okupatorjeva kolona prodirala tudi proti Zavodnjam, kjer je bil *3. bataljon Tomšičeve brigade*, ki je zavzel položaje ob robu gozda nad vasjo Zavodnje. Del sovražnikovih vojakov se je ukopal ob cesti Šoštanj - Zavodnje, del pa je prodiral proti središču vasi. Ko so prispeli do vasi, so jih partizani napadli. Sovražnik je bil sicer presenečen, a se je hitro znašel in zasedel položaje pri cerkvi in med hišami tako, da jih partizani niso mogli pregnati iz vasi. Zaradi sovražnikove premoči so se partizani umaknili iz vasi, pri umiku pa so padli trije partizani. Skupina gestapovca *Hansa Berložnika* je v Zavodnjah zažgala eno hišo in dve gospodarski poslopji.

Dne 24. avgusta 1944 so sovražnikovi vojaki v Zavodnjah presenetili skupino aktivistov OF ter dva ubili, dva pa huje ranili. Ko je nemško vojaštvo 31. avgusta v Zavodnjah pobiralo živino, se je *pri kmetu Zalesniku* spopadlo z neko partizansko skupino, ki pa jim plena ni uspela odvzeti. Po uspešno opravljenih napadih na Šmartno ob Paki in Letuš se je Tomšičeva brigada zadrževala v okolici Šoštanja in s tem močno vznemirjala okupatorja, ki je pričakoval partizanski napad na Šoštanj. Da bi jih odvrnili od tega napada, so nemški okupatorji 15. septembra udarili proti Zavodnjam, kjer je bil štab Tomšičeve brigade. V ta namen so prišle v Šoštanj nove sile, in sicer enote *Treeckove bojne skupine*. Dne 15. septembra je krenila proti Zavodnjam močna udarna skupina nemškega vojaštva. To

skupino so spremljali tank in dva oklepna avtomobila, imela pa je tudi protitankovski top. Ko so prispeli v Zavodnje, so poslali patroljo proti *Zalesniku*, ki so jo napadle enote 3. bataljona Tomšičeve brigade in jo pognale nazaj v Zavodnje. Nemci so nato pričeli iz Zavodenj streljati proti *Zalesniku* z minometi in protitankovskim topom, iz Šoštanja pa s topništvom. Iz Šoštanja je krenila proti Zavodnjam nova nemška udarna skupina, ki pa so jo partizani že pred Zavodnjami napadli in jo pognali nazaj proti Šoštanju. Iz Zavodenj se je umaknila tudi prva nemška skupina, ki so jo v Lajšah napadli borci 2. bataljona Tomšičeve brigade ter pri tem uničili oba oklepnika in pet avtomobilov, poškodovali tank in zaplenili protitankovski top. Partizani so torej 15. septembra 1944 na področju Zavodenj in Lajš izbojevali pomembno zmago. Tudi 6. oktobra je prišlo do velikega spopada med nemškim okupatorjem in Tomšičevo brigado. Tudi tokrat so okupatorjevi vojaki s topovi streljali iz Šoštanja proti Zavodnjam in Razborju, nato pa so topništvo premestili v Zavodnje in od tam streljali proti Razborju. V Zavodnjah so takrat naleteli na partizanske obveščevalce in enega ustrelili. Dne 4. decembra pa so nemški vojaki vdrli v Zavodnje, ker je nad vasjo zavzela položaje *Šercerjeva brigada*. Na položaje Šercerjeve brigade so iz vasi in iz Šoštanja streljali s topovi ter trikrat zaman napadli partizanske položaje.

Tudi v začetku leta 1945 so bili na območju Šaleške doline številni boji in akcije partizanskih enot. Nekaj časa sta se na tem področju zadževala tudi *štab XIV. divizije* in *4. operativne cone*. Dne 13. marca 1945 so trije zavezniški avioni nad Zavodnjami partizanom odvrgli pošiljko vojaške opreme. Verjetno je to povzročilo novo sovražnikovo ofenzivo na šoštanjskem območju. Dne 15. marca so proti položajem *Bračičeve brigade* v Zavodnjah krenile močne sovražnikove enote. Prvo nemško kolono je 4. bataljon pognal v beg. Del sovražnikovih vojakov se je zatekel v *Žokov marof* v Zavodnjah, ki so ga nato partizani obstreljevali z minami in ga zažgali. Popoldne je napadla druga sovražnikova kolona, a tudi to so odbili, zato se je vrnila proti Šoštanju. Naslednji dan so sovražnikove enote zopet napadle. Iz Šoštanja in z okoliških hribov so s topništvom obstreljevali Zavodnje. Topovske granate so močno poškodovala več poslopij in Zavodnje so v času vojne utrpeli največjo škodo ravno sredi marca 1945. Nekaj domačinov je bilo pri tem ranjenih, enega pa so ustrelili. Na partizanski

strani sta bila dva mrtva in sedem ranjenih. Sovražnik je utrpel precej večje izgube. Naslednji dan, ko je Bračičeva brigada že zapustila Zavodnje, je okupator zažgal v vasi eno hišo.

Okupator je hotel cesto Šoštanj - Črna, ki je potekala prek izrazito partizanskega območja, zavarovati za umik svojih enot. V začetku aprila so zato začeli graditi postojanko ob tej cesti, in sicer pri cerkvi v Šentvidu nad Zavodnjami. Postojanko je branilo 210 okupatorjevih vojakov (med njimi so bili tudi Ukrajinci in Madžari), 250 Madžarov pa je gradilo utrdbe. Šercerjeva brigada je v noči na 24. april napadla postojanko in jo zavzela. Pri tem je zgorela tudi cerkev sv. Vida, edina cerkev šaleške dekanije, ki je bila uničena med vojno. Partizani so porušili bunkerje in zažgali barake pri postojanki, zaplenili pa so tudi veliko vojaške opreme in ujeli precej sovražnikovih vojakov. Pri napadu brigada ni utrpela izgub, ranjeni pa so bili le štirje borci Šercerjeve brigade.

Na območju Šentvida je bila od leta 1944 do konca vojne tudi *kurirska postaja 34 S*. Ta postaja je vzdrževala zveze med Zgornjo Savinjsko dolino in Pohorjem, vzdževala pa je tudi zveze s *V sektorjem*. Postaja 34 S je imela tesne zveze s kmečkimi domačijami v Šentvidu in Zavodnjah. Kurirji te postaje so se večkrat spopadli s sovražnikom in nekaj kurirjev je tudi padlo.

Padli borci NOV in POS ter žrtve fašističnega nasilja

V enotah NOV in POS je aktivno sodelovalo 36 prebivalcev Zavodenj in Šentvida. Od teh so življenje izgubili naslednji borci:

Jože GLASENČNIK, roj. 19. 3. 1922 v Zavodnjah, poljski delavec; padel nov. 1944 v Zgornji Savinjski dolini; Janez HRASTNIK (b. p. n); Vincenc JEŽOVNIK, roj. 30. 1. 1914 v Zavodnjah, kmet; Nemci so ga ujeli in 9. 4. 1945 ubili v Šoštanju; Ivan KAVTIČNIK, roj. 2. 5. 1911 v Zavodnjah, krojaški pomočnik; padel decembra 1944 v Zgornji Savinjski dolini; Anton KOTNIK, roj. 5. 5. 1912 v Razborju, kmečki sin; padel novembra 1944 v Št. Ilju; Štefan KOTNIK, roj. 12. 12. 1922 v Razborju, delavec; padel januarja 1945 v Starem Logu pri Pragerskem; Jernej KRAMER, roj. 9. 8. 1913 v Zavodnjah, kmečki sin; datum in kraj, kjer je padel, nista znana (po nekatere podatkih naj bi bil ujet in nato usmrčen v delovnem

taborišču v Črni na Koroškem leta 1945); *Ivan LESKOŠEK*, roj. 23. 10. 1927 v Razborju, kmečki sin; padel 13. 12. 1944 v Lučah; *Franc MEH*, roj. 13. 11. 1913 v (?), cestar; padel pri Mislinji; *Martin ŠKRUBA*, roj. 6. 11. 1928 v (?), kmečki sin; padel jeseni 1944 na Dolenjskem.

Kot žrtve fašističnega nasilja pa so življenje izgubili naslednji prebivalci Zavodenj in Šentvida:

Florjan KRAMER, roj. (?) 1879. Dne 6. 10. 1944 ga je na njegovem domu ustrelila nemška policija; *Jernej NAPOTNIK*, roj. 10. 8. 1878 v Topolšici, kmet. Dne 16. 3. 1945 so ga nemški vojaki ustrelili v Zavodnjah; *Franc MAVRIČ*, roj. 8. 9. 1898, delavec; leta 1941 pobegnil od doma in se skrival v gozdu; od julija 1942 dalje pogrešan; *Ivan MEDVED*, (b. p. n); najverjetneje ustreljen v delovnem taborišču v Avstriji; *Andrej STROPNIK*, roj. 19. 11. 1898 v Šentvidu; leta 1942 so ga poslali na delo v Nemčijo in od takrat se je za njim izginila vsaka sled; *Franc STROPNIK*, roj. 13. 9. 1886, kmet. Dne 13. 4. 1945 ga je nemška policija ubila v gozdu blizu njegove domačije; (?) *HLEB*; Ivanka Hleb je bila v času, ko so jo odpeljali v Dachau, noseča; iz taborišča Dachau se je vrnila sama - brez otroka.

V partizanih je torej padlo 10 oseb iz Zavodenj in Šentvida, kot žrtve fašističnega nasilja pa je življenje izgubilo še 7 prebivalcev teh dveh krajev. Če upoštevamo število prebivalcev ob popisu leta 1931, ko je tu živelo 564 ljudi, predstavlja ta številka 3 % vseh prebivalcev Zavodenj in Šentvida. Od 36 pripadnikov NOV in POS s tega področja je svoje življenje izgubilo 10 partizanov ali 27,8 % vseh udeležencev NOB iz današnje KS Zavodnje.

Padli v nemški vojski

Okupator je v nasprotju z mednarodnim pravom pričel mobilizirati štajerske Slovence v svojo vojsko. Nacistični oblasti so svojo mobilizacijo temeljito pripravili. Priprave nanjo so potekale že od začetka leta 1942. Nabori letnikov 1923 in 1924 so bili v celjskem okrožju od 17. maja do 18. junija 1942, do konca junija 1942 pa sta bila popisana še letnika 1921 in 1922. 23. julija 1942 pa je bil v vojsko vpoklican že prvi letnik, to je letnik 1923. Iz Šaleške doline je 23. julija odšlo v vojsko 74 fantov. Mobilizacija se je nadaljevala tudi v letu 1943, vendar takrat ni bila več tako uspešna kot v letu 1942, čeprav še v letu

1943 ni prišlo do množičnega odhajanja v partizane namesto v nemško vojsko. Že konec maja 1943 pa je prihajalo do partizanskih mobilizacij - kot odgovor na nemške mobilizacije. V tem letu je precej mladih mož pobegnilo iz nemške vojske v partizane in tudi v enote zavezniških vojsk.

Tako kot v vseh krajih Šaleške doline je bilo tudi iz Zavodnj in Šentvida so v nemško vojsko mobilizirali precejšnje število fantov in mož. Točnega števila mobiliziranih ni bilo mogoče ugotoviti, vsekakor pa jih je bilo preko trideset. Od teh so v nemški vojski življenje izgubili naslednji krajan današnje KS Zavodnje:

Ferdinand GLASENČNIK, roj. (?) 1923; padel v Rusiji l. 1944; *Ivan JELEN* (b. p. n.); *Valentin KNEZ*, roj. (?) 1917, padel v Estoniji l. 1944; *Karel KOPIN* (b. p. n.); *Franc KUGONIČ* (b. p. n.); *Franc LESKOŠEK* (b. p. n.); ujet v Romuniji in odpeljan v taborišče v Sibirijo. Tam se je prehladil, dobil pljučnico in umrl; *Joža MEŽA*, roj. 28. 7. 1923; padel 19. 6. 1943 na vzhodni fronti; *Vili POZNIČ* (b. p. n.); *Miha PRAPROTNIK* (b. p. n.), padel v Rusiji; *Franc ROGELŠEK* (b. p. n.); *Ludvik ROGELŠEK* (b. p. n.); *Viktor ROGELŠEK* (b. p. n.); partizani so ga mobilizirali in dodelili Šercerjevi brigadi. Že drugi dan je pobegnil in se priključil skupini gestapovca Hansa Berložnika. Njegova usoda ni popolnoma znana; najverjetneje je bil usmrčen že med vojno ali takoj po njej; *Franc STROP-NIK* (b. p. n.); *Franc ŠUMAH*, roj. (?) 1924; ranjen v Italiji in ujet, podlegel ranam; *Jože ŽAGAR* (b. p. n.); *Viktor ŽLEBNIK* (b. p. n.).

V nemških vojaških formacijah je življenje izgubilo torej 16 prebivalcev Zavodnj in Šentvida, kar je 2,83 % vseh prebivalcev. Če pa upoštevamo, da so jih v nemško vojsko mobilizirali nekaj čez trideset, pa to pomeni, da je padlo na nemških bojiščih skoraj 50 % prisilno mobiliziranih fantov in mož iz Zavodnj in Šentvida, kar je seveda zelo velik odstotek.

Druge žrtve vojne

Jože KAVŠEK, roj. (?) 1914, ustreljen l. 1944. Ko se je vračal z dela na Koroškem, so ga v Šentvidu ustrelili partizani, ker se na njihov poziv ni hotel ustaviti.

Skupno število žrtev druge svetovne vojne v krajih Zavodnje in Šentvid je torej 34 oseb. To je 6,02 % vseh prebi-

valcev, kar je za naselje, kot sta Zavodnje in Šentvid, precejšen davek, še zlasti, ker gre v glavnem za moške v starosti 20-30 let. Med žrtvami vojne so izključno moški prebivalci. Če upoštevamo samo žrtve v enotah NOV in POS ter v nemški vojski, je življenje izgubilo 26 prebivalcev ali 4,6 % vseh prebivalcev Zavodnj in Šentvida.

Primerjava žrtev prve in druge svetovne vojne

Seznam žrtev prve svetovne vojne v Zavodnjah in Šentvidu

Franc DVORNIK, Janez DVORNIK, Franc JELEN, Janez JELEN, Matevž JEŽOVNIK, Franc JUVAN, Anton KAVČNIK, Anton KAVTIČNIK, Leopold KNEZ, Tomaž KNEZ, Franc KONEČNIK, Franc KOTNIK, Martin KRAMER, Valentin KRAMER, Janez KUGONIČ, Janez MAZE, Jožef MAZE, Franc PLAZNIK, Silvester PODKRIŽNIK, Ludvik POTOČNIK, Luka ROGELŠEK, Martin ROGELŠEK, Blaž SKORNŠEK, Janez STOPAR, Valentin STROPNIK, Jože ŠUMAH, Franc VERKO, Janez VERKO, Anton VRHOVNIK in Janez VRHOVNIK.

Zanimiva je tudi primerjava med žrtvami prve in druge svetovne vojne. Po podatkih iz leta 1910 je na območju Zavodnj in Šentvida živel 497 prebivalcev, od tega je bilo 249 moških in 248 žensk. V vojsko je bilo med letoma 1914 in 1918 mobiliziranih natančno 100 moških prebivalcev, kar pomeni 20 % celotnega prebivalstva oz. kar 40,1 % vseh moških. V vojni pa je življenje izgubilo 30 prebivalcev, kar pomeni 30 % vseh vpoklicanih oz. 6,03 % vseh takratnih prebivalcev Zavodnj in Šentvida.

Podatki iz prve svetovne vojne govorijo izključno o žrtvah, padlih na frontah. Absolutno število žrtev je v obeh vojnah skorajda popolnoma enako, medtem ko je število padlih na frontah večje v prvi svetovni vojni.

Če primerjamo število padlih v prvi svetovni vojni s številom padlih v nemški vojski v drugi svetovni vojni, vidimo, da je bila smrtnost sicer povsod velika, vendar je bila v nemški vojski precej večja kot na frontah prve svetovne vojne. Samo smrtnost v enotah NOV in POS je bila v primerjavi s smrtnostjo v prvi svetovni vojni precej manjša.

Viri in literatura

SPECIALNI krajevni repertorij za Štajersko, Dunaj 1918. - ŽIVLJENJE PISI padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja, Arhiv OO ZZB Velenje in Arhiv Muzeja Velenje. - SEZNAM padlih v nemški vojski do maja 1944, Arhiv Muzeja narodne osvoboditve Maribor. - LEKSIKON Dravske banovine, Ljubljana 1937. - KRONIKA župnije sv. Petra iz Zavodnjah. - ŠOLSKA kronika šole v Zavodnjah. - PODATKI na spomeniku žrtev prve svetovne vojne pri župnijski cerkvi v Zavodnjah. - TEREŃSKI zapiski »Raziskovalnega tabora Zavodnje 90«, Arhiv Muzeja Velenje.

Janez ROŽMAN: *Vdor Nemcev v Jugoslavijo in grozovitosti nad Slovenci*. (Spominski zapis dogodkov v času druge svetovne vojne na območju Zavodnjah in Šentvida. Avtor omenjenega prispevka je bil v letih 1941-1945 župnik v Zavodnjah. Njegov prispevek iz leta 1945 temelji na zapiskih iz časa vojne.) Arhiv Muzeja Velenje. - Milan ŽEVART, Stane TERČAK: *Od vstaje do zmage*, Maribor 1966. - Milan ŽEVART: *Narodnoosvobodilni boj v Šaleški dolini*, Ljubljana 1977.